

Јавно претпријатие за управување и заштита на
повеќенаменското подрачје "ЈАСЕН"

Бр. 01-791/2
21.09. 20 год.
СКОПЈЕ

**ТРИМЕСЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКОТО РАБОТЕЊЕ НА
ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ ЗА УПРАВУВАЊЕ И ЗАШТИТА НА
ПОВЕЌЕНАМЕНСКОТО ПОДРАЧЈЕ "ЈАСЕН" - СКОПЈЕ
ЗА ПРВ КВАРТАЛ 2020 ГОДИНА**

Содржина

	стр.
1 Биланс на состојба за квартал 1	2-3
2 Биланс на успех за квартал 1	4
3 Специфицирани приходи за квартал 1	5
4 Расходи за квартал 1	6
5 Спецификација на фиксни средства и амортизација квартал 1	7
6 Преглед на кредити	8
7 Извештај за промени во капитал квартал 1	9
8 Извештај за парични текови	10
9 Преглед на квартални податоци	11
10 Белешки кон финансиските извештаи	11

во илјади денари

1. БИЛАНС НА СОСТОЈБА

	ОСТВАРЕНО 1 квартал од предходна година 2019	ПЛАНИРАНО 1 квартал од тековна година 2020	ОСТВАРЕНО 1 квартал од тековна година 2020	Споредбена анализа оств. тек. година/ оств. претх. година (%)	Споредбена анализа оств. тек. година / план. тек. Година (%)	Структурна Анализа Тековна година (%)	
АКТИВА							
1	Парични средства	1.740	547	2.261	129,97%	413,42%	0,00%
2	Побарувања	6.001	8.671	6.241	104,00%	71,98%	0,00%
3	Залихи	4.281	3.924	4.966	116,00%	126,55%	0,00%
4	Краткорочни финансиски средства	0	0	0	0,00%	#DIV/0!	0,00%
5	Други тековни средства (АВР)	3.175	3.164	16.794	528,94%	530,78%	0,00%
6	Тековна актива (1 + 2 + 3 + 4 + 5)	15.197	16.306	30.262	199,13%	185,59%	0,00%
7	Материјални средства и вложувања во недвижности	36.285	36.184	35.280	97,23%	97,50%	0,00%
8	Долгорочни финансиски вложувања	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
9	Нематеријални средства	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
10	Долгорочни финансиски средства	437	437	437	100,00%	100,00%	0,00%
11	Други средства	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
12	Вкупна актива (6 + 7 + 8 + 9 + 10 + 11)	51.919	52.927	65.979	0,00%	124,66%	0,00%
13	Вонбилансна актива	0	0		0,00%	0,00%	0,00%

	ОСТВАРЕНО 1 квартал од предходна година 2019	ПЛАНИРАНО 1 квартал од тековна година 2020	ОСТВАРЕНО 1 квартал од тековна година 2020	Споредбена анализа оств. тек. година/ оств. претх. година (%)	Споредбена анализа оств. тек. година / план. тек. Година (%)	Структурна Анализа Тековна година (%)	
ПАСИВА (Обврски и Акционерски капитал)							
14	Краткорочни обврски	17.409	18.761	12.974	74,52%	69,15%	0
15	Одложено плаќање на трошоци и приходи (ПВР)	1.668	1.812	18.172	1089,45%	1002,87%	0
16	Тековни обврски (14+15)	19.077	20.573	31.146	1163,97%	151,39%	0
17	Долгорочни обврски	0	0	0	0,00%	0,00%	0
18	Други долгорочни обврски и резервирања за ризици и трошоци	0	1.022	0	0,00%	0,00%	0
19	Нетековни обврски (17+18)	0	1.022	0	0,00%	0,00%	0
20	Обврски (16+19)	19.077	21.595	31.146	0,00%	144,23%	0
21	Капитал	32.782	32.782	32.782	100,00%	100,00%	0
22	Акумулирана добивка/загуба	41	-728	599	1460,98%	-82,28%	0
23	Резерви	5.171	5.171	5.171	100,00%	100,00%	0
24	Ревалоризациони резерви	0	0	0	0,00%	0,00%	0
25	Добивка/ Загуба за деловната година	-5.152	-5.893	-3.719	72,19%	63,11%	0
26	Вкупен капитал (21+22+23+24+25)	32.842	31.332	34.833	1733,16%	111,17%	0
27	Вкупно Обврски и капитал (20+26)	51.919	52.927	65.979	1733,16%	124,66%	0
28	Вонбилансна пасива	0	0		0,00%	0,00%	0

2. БИЛАНС НА УСПЕХ

	ОСТВАРЕНО 1 квартал од предходна година 2019	ПЛАНИРАНО 1 квартал од тековна година 2020	ОСТВАРЕНО 1 квартал од тековна година 2020	Споредбена анализа оств. тек. година/ оств. претх. година (%)	Споредбена анализа оств. тек. година / план. тек. Година (%)	Структурна Анализа Тековна година (%)
29 Приходи од продажба	676	732	673	99,56%	91,94%	0,00%
30 Останати оперативни приходи	2.126	3.124	3.193	150,19%	102,21%	0,00%
31 Вкупно оперативни приходи (29+30)	2.802	3.856	3.866	137,97%	100,26%	0,00%
32 Потрошени сировини и материјали	1.844	3.536	1.337	72,51%	37,81%	0,00%
33 Трошоци за вработените	4.736	4.752	4.778	100,89%	100,55%	0,00%
34 Амортизација на материјални средства	520	520	520	100,00%	100,00%	0,00%
35 Вредносно усогласување на тековни средства	7	51		0,00%	0,00%	0,00%
36 Набавна вредност на продадени стоки	841	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
37 Останати оперативни расходи	0	891	950	0,00%	106,62%	0,00%
38 Вкупно оперативни расходи (32+33+34+35+36+37)	7.948	9.750	7.585	95,43%	77,79%	0,00%
39 Добивка од оперативно работење (31+38)	-5.146	-5.894	-3.719	72,27%	63,10%	0,00%
40 Приходи од финансирање	0	2		0,00%	0,00%	0,00%
41 Расходи од финансирање	6	1		0,00%	0,00%	0,00%
42 Добивка пред оданочување (39+40-41)	-5.152	-5.893	-3.719	72,19%	63,11%	0,00%
43 Данок на добивка	0	0		0,00%	0,00%	0,00%
44 Нето добивка / загуба	-5.152	-5.893	-3.719	72,19%	63,11%	0,00%

3. СПЕЦИФИРАНИ ПРИХОДИ

	ОСТВАРЕНО 1 квартал од предходна година 2019	ПЛАНИРАНО 1 квартал од тековна година 2020	ОСТВАРЕНО 1 квартал од тековна година 2020	Споредбена анализа оств. тек. година/ оств. претх. година (%)	Споредбена анализа оств. тек. година / план. тек. Година (%)	Структурна Анализа Тековна година (%)
--	---	--	---	--	---	--

Приходи од дејноста

1	Приход од огревно,техничко и отпадно дрво	51	80	250	490,20%	312,50%	0,00%
2	Приход од управување со државни ловишта Јасен и Јасен1 и продажба на месо	75	501	152	202,67%	30,34%	0,00%
3	Приход од репроцентар Катланово и продажба на фазани	289	31	79	27,34%	254,84%	0,00%
4	Приход од риболовни дозволи	260	72	192	73,85%	266,67%	0,00%
5		0					0,00%
6	Вкупни оперативни приходи (1 + 2 + 3 + 4 + 5)	675	684	673	99,70%	98,39%	0,00%
7	Приходи од Договор со МО (ДТ. Класифицирано)	2.118	2.118	2.118	100,00%	100,00%	0,00%
8	Приходи од дотации, субвенции		1.000	954	0,00%	95,40%	0,00%
9	Приходи од префактурирање,камати и друго	7	54	60	857,14%	111,11%	0,00%
10				47	0,00%	0,00%	0,00%
11				14	0,00%	0,00%	0,00%
12	Вкупно останати приходи (7 + 8 + 9 + 10 + 11)	2.125	3.172	3.193	150,26%	100,66%	0,00%
13	Вкупно приходи (6+12)	2.800	3.856	3.866	138,07%	100,26%	0,00%

4. СПЕЦИФИРАНИ РАСХОДИ

	ОСТВАРЕНО 1 квартал од предходна година 2019	ПЛАНИРАНО 1 квартал од тековна година 2020	ОСТВАРЕНО 1 квартал од тековна година 2020	Споредбена анализа оств. тек. година/ оств. претх. година (%)	Споредбена анализа оств. тек. година / план. тек. Година (%)	Структурна Анализа Тековна година (%)
--	---	--	--	--	---	--

Расходи од дејноста

1	Трошоци за дрва	2.325	2.634	2.725	117,20%	103,45%	0,00%
2	Трошоци за управување со државни ловишта	1.755	2.507	1.789	101,94%	71,36%	0,00%
3	Трошоци репроцентар Катланово	555	937	455	81,98%	48,56%	0,00%
4	Трошоци за риболовни дозволи	796	295	288	36,18%	97,63%	0,00%
5		0	0		0,00%	0,00%	0,00%
6	Вкупно оперативни расходи (1 + 2 + 3 + 4 + 5)	5.431	6.373	5.257	96,80%	82,49%	0,00%
	Останати раходи					#DIV/0!	
7	Приходи од Договор со МО (ДТ. Класифицирано)	2.111	2.931	1.758	83,28%	59,98%	0,00%
8	Трошоци од дотации	403	444	480	119,11%	108,11%	0,00%
9	Финансиски трошоци	7	2	90	1285,71%	4500,00%	0,00%
10							0,00%
11							0,00%
12	Вкупно останати расходи (7 + 8 + 9 + 10 + 11)	2.521	3.377	2.328	92,34%	68,94%	0,00%
13	Вкупно расходи (6 +12)	7.952	9.750	7.585	95,38%	77,79%	0,00%

1	ТРОШОЦИ ЗА ПЛАТИ И ПРИДОНЕСИ	5.051	4.751	4.778			
2	ПРОСЕЧЕН БРОЈ НА ВРАБОТЕНИ	48	48	50			

5. СПЕЦИФИКАЦИЈА НА ФИКСНИ СРЕДСТВА И АМОРТИЗАЦИЈА

СОСТОЈБА	АМОРТИЗАЦИЈА	СОСТОЈБ А	АМОРТИЗАЦИЈ А	ПРЕДВИДЕ НА АМОРТИЗА ЦИЈА за следен квартал од тековна година	Процент на промена на основни средства (%)	Процент на промена на амортиза ција (%)
1 квартал од претходна година	1 квартал од претходна година	1 квартал од тековна година	1 квартал од тековна година			
2019	2019	2020	2020	2020		

МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

1	Имот, машини и опрема	24.436	450	23.986	450	0	0%	0%
2	Возила	1.568	40	1.528	40	0	0%	0%
3	Мебел и вградување на мебел	114	30	84	30	0	0%	0%
4	Останати материјални основни средства	0		0		0	0%	0%
5	Вкупно материјални средства (1 + 2 + 3 + 4)	26.118	520	25.598	520	0	0%	0%
НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА								
5	Дадени аванси	0	0	0	0	0	0%	0%
7	Права	0	0	0	0	0	0%	0%
8	Гудвил	0	0	0	0	0	0%	0%
9	Трошоци за истражување и развој	0	0	0	0	0	0%	0%
10	Други нематеријални средства	0	0	0	0	0	0%	0%
11	Вкупно нематеријални средства (6 + 7 + 8 + 9 + 10)	0	0	0	0	0	0%	0%
12	Вкупно средства (5 + 11)	26.118	520	25.598	520	0	0%	0%

во илјада денари

**7. ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИТЕ
ВО КАПИТАЛОТ**

	ОСТВАРЕНО 1 квартал од предходна година 2019	ПЛАНИРАНО 1 квартал од тековна година 2020	ОСТВАРЕНО 1 квартал од тековна година 2020	Споредбена анализа оств. тек. година/ оств. претх. година (%)	Споредбена анализа оств. тек. година / план. тек. Година (%)	Структурна Анализа Тековна година (%)
Нераспределена добивка на почетокот на периодот	41	-728	599	1460,98%	-82,28%	0,00%
Нето добивка/загуба за деловната година	-5.152	-5.893	-3.719	72,19%	63,11%	0,00%
Резерви	5.171	5.171	5.171	100,00%	100,00%	0,00%
Ревалоризациони резерви						0,00%
Дивиденда						0,00%
Усогласувања на задржаната добивка						0,00%
Нераспределена добивка на крајот на периодот	-5.111	-6.621	-3.120	61,04%	47,12%	0,00%

9. ПРЕГЛЕД НА КВАРТАЛНИ ПОДАТОЦИ	КВАРТАЛ 1		
	План (1)	Реали- зација (2)	Промена (%)
Тековна актива	16.306	30.262	1,856
Тековни обврски	20.573	31.146	1,514
Вкупно приходи од дејноста	684	673	0,984
Вкупно приходи	3.906	3.866	0,99
Вкупно расходи од дејноста	6.373	5.257	0,825
Вкупно расходи	9.750	7.585	0,778
Трошоци за плата	4.751	4.778	1,006
Просечен број на вработени	48	50	1,042
Вкупно трошоци за кредити	0	0	0
Резерви	5.171	5.171	1
Капитал	31.332	34.833	1,112
Добивка / Загуба	-5.893	-3.719	0,631
Вкупно материјални средства	25.598	0	0
Вкупно нематеријални с-ва	0	0	0
Вкупно средства	25.598	0	0

1. ПОДАТОЦИ ЗА РАБОТЕЊЕТО ЗА 1 КВАРТАЛ 2020 ГОДИНА

Јавно претпријатие за управување и заштита на повеќенаменско подрачје „ЈАСЕН“ Скопје (во понатамошниот текст Претпријатието) е основано со Одлука на Владата на Република Македонија, бр. 19-2393/1, од 13 Октомври 2005 година. ЈПУЗПП „ЈАСЕН“ Скопје е запишано во трговскиот регистар на Основниот суд Скопје, со решение, Т.бр.бр. 6042/2005 година, од 21 Ноември 2005 година, објавена во Службен Весник на Република Македонија бр. 90/05, со чие основање престана да постои правниот претходник - ООЗТ Шумски резерват „Јасен“.

Органи на управување на Претпријатието се Управен одбор, Надзорен одбор и Директор. Седиште на Претпријатието е ул. „11 Октомври“ бр. 23/а Скопје.

Претпријатието е регистрирано без запишана основна главнина.

Основна дејност на Претпријатието е заштита на природата, спроведување на економски активности, унапредување и користење на природното богатство во повеќе наменското подрачје со шифрата на дејност 02.10-Одгледување на шуми и останати дејности поврзани со шумарството. Покрај основната дејност Претпријатието врши и други дејности како што е заштита и користење на архитектонско богатство, улов на риба, производство на режана граѓа, трговија на мало, младински одмаралишта, угостителски услуги и друго. Претпријатието врши дејности во врска со одбраната, а особено ги одржува, ги обезбедува и ги чува недвижностите за потребите на Министерството за Одбрана на Република Македонија.

Просечниот број на вработени во Претпријатието за 1 квартал 2020 која завршува на 31 март изнесува 49 лица

Со Решение бр. 02-3729/1 од 14.03.2019 година, Владата на Република Северна Македонија ги даде на управување државните ловишта "Јасен" и "Јасен 1" на Јавното претпријатие за управување и заштита на повеќенаменското подрачје "ЈАСЕН"- Скопје.

Со Договорите за управување со државните ловишта "Јасен" и "Јасен 1" предвидено е Јавното претпријатие за управување и заштита на повеќенаменско подрачје "Јасен"-Скопје да управува со државните ловишта за период од 10 години од 14.03.2019 година до 14.03.2028 година.

УПРАВУВАЊЕТО СО ДРЖАВНИ ШУМИ ПО Ш.С.О.

Една од основните дејности на Јавното претпријатие е заштита, одгледување и искористување на шумите и шумскиот фонд. Во процесот на искористувањето опфатени се две Шумско стопански единици - Ивање и Патишка река. Годишното производство изнесува од 4 000 до 5 500 м³ огревно дрво и од 200-1000 м³ техничко дрво (во зависност од побарувачката на пазарот) што преставува 70% од законски дозволените количини предвидени и пропишани согласно двете шумско стопански основи.

Етатот е планиран врз основа на Плановите за стопанисување со шумите за стопанска-економска намена. Во секоја претходна, за наредната година, врз основа на плановите за стопанисување со шумите, е донесен *Производно-финансиски план*.

Користењето на етатот од страна на Јавното претпријатие не е во сооднос со предвидениот. Коефициентот на користење на сечивиот етат се движи околу 0,70 во однос на можниот предвиден со посебните планови за стопанисување со шумите. Овој проблем е тесно сврзан со планирањето на обемот на сечите, отвореноста на шумите, сезонскиот карактер на патната инфраструктура, и несоодветната застарена механизација.

Приходи од стопанисување со државни шуми по Ш.С.О. за 1 квартал 2020 година:

Со вкупна вредност од 250.000 денари

При управувањето со државното ловиште "Јасен" главната цел ќе биде насочена кон трајно одржување на структурата на целокупната фауна, како и на стабилни популации на крупниот дивеч кој би обезбедиле репродукција на квалитетни грла со високо трофејни вредности. Во 2020 година според ЛСО отстрелот е 152.000 и извршено е само авансирање на тековни Договори за претстојната 2020 година

Со вкупна вредност од 2.277.908 денари

Акумулацијата "Козјак" е најголемо вештачко езеро по површина, длабочина и по должина во Република Македонија, а пред се по вкупното количество вода во него. Езерото-Козјак се наоѓа на реката Треска во нејзината Голема Клисура 15 км спротивно од браната Матка. Се наоѓа на околу 25 км. низводно од вливот на реката Треска во реката Вардар. Водата од акумулацијата се користи првенствено за хидроенергетски цели, но претставува и регулирана вода за низводните хидроцентрали како и вода за наводнување на Скопско Поле. Има должина од 32 км и длабочина до 135 м. Вкупниот бруто волумен на акумулацијата изнесува 550 милиони м³ вода, а има корисен волумен од 260 милиони м³ и се наоѓа на надморска височина од 471 м. Браната која има висина од 126.1 м и со која е пресечено течението на реката Треска, е почната со изградба во 1994 година а завршена е и пуштена во употреба во 2004 год. Во 2019 година продадени се риболовни дозволи во вредност од :

Приходи од продажба на риболовни дозволи: Со вкупна вредност од 192,000 денари

Заради непланскиот и прекумерен отстрел, основните фондови на дивеч во нашата држава се спушти на многу ниско ниво, така да за нивна природна ревитализација е потребен подолг временски период. Заради тоа а и да се скрати времетраењето на природната регенерација на дивечот дивечот воловиштата, вештачкото и полувештачкото одгледување на истиот, врзан за вештачкото размножување, одгледување и испуштање на младите единки, денес е признат како еден од начините за зголемување на продукцијата и намалување на штетите кои се создаваат кај исклучиво природното одгледување. Економските последици од природната осцилација на матичната состојба, на висината на прирастот и на губитокот при природното одгледување, кога не е возможно да се влијае на неповолните фактори, често се многу осетливи и негативно влијаат на вкупната продукција на дивеч. Големи губитоци се јавуваат и за време на неповолни временски услови во периодот на носење на јајца., гнездење и испилување. Сите овие причини налагаат воведување и понатамошен развој на вештачко полувештачко одгледување на дивеч. Фазанот е еден од видовите кој се повеќе се произведува вештачки. Производството на фазани е препорачливо како заради неговата прилагодливост кон природните услови и различните биотопи, така и поради технологијата на неговото производство која е доведена до совршенство. Исто така вештачкото производство на фазански дивеч е најевтино, во однос на другите видови, а со тоа и неприфатливо за ловството.

Во 1 квартал 2020 година продадени се:

Приходи од продажба на фазани:

Со вкупна вредност од 79,000 денари

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА

Јавното претпријатие помеѓу останатите дејности врши и дејности на одбраната, особено во одржување, обезбедување и чување на недвижностите за потребите на Министерството за одбрана

Поради посебна примена во делот на материјалното право како дел од договорот склучен со МО, а кои претставуваат класифицирани податоци ИСТИТЕ ИЗНЕСУВАТ:

Приходи од МО: Со вкупна вредност од: 2.118.000 денари

2. ОСНОВА ЗА ПОДГОТОВКА ПРЕЗЕНТИРАЊЕ НА ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ И СПОРЕДБЕНИТЕ ПОДАТОЦИ

2.1 ИЗВЕШТАЈ ЗА СТАНДАРДИТЕ

Финансиските извештаи се подготвени во согласност со усвоените сметководствените стандарди за финансиско известување кои се прифатени во Република Македонија.

2.2 ОСНОВИ ЗА МЕРЕЊЕ

Финансиските извештаи се подготвени врз основа на историски трошоци. Претпријатието нема средства и обврски со објективна вредност.

2.3 ИЗВЕСТУВАЊЕ И ОФИЦИЈАЛНА ВАЛУТА

Сите износи искажани во финансиските извештаи и придружните белешки се искажани во македонски денари. Денарот претставува официјална валута во Република Македонија. Сите информации, освен ако поинаку не е наведено, се искажани во илјади денари.

2.4 КОРИСТЕЊЕ НА ПРОЦЕНКИ И РАСУДУВАЊА

Подготовката на финансиските извештаи бара примена на одредени сметководствени проценки. Тоа исто така бара раководството да употребува свои проценки во процесот на примена на сметководствените политики на компанијата.

Прегледот на Основните сметководствени политики применети при подготвувањето на финансиските извештаи се споменати во рамките на Белешките кон финансиските извештаи.

3 ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ

Значајните сметководствени политики употребени при подготовката на финансиските извештаи за 2020 година се прикажани подолу:

3.1 НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА

Како нетековни средства се класифицирани недвижности, постројки и опрема, нематеријални средства и долгорочни инвестиции.

Нетековни средства се признаваат во Билансот на состојба кога компанијата има доказ за сопственост, и постои веројатност дека идните економски користи поврзани со средството ќе бидат прилив во ентитетот, а цената на средството ќе може веродостојно да се измери.

Сметководствената вредност на средствата повторно се разгледува од можни оштетувања кога настаните или измените во деловните услови укажуваат дека нивната сегашна вредност не може да се надомести. Ако постои таков индикатор и каде што сметководствената вредност ја

надминува проценетата надоместувачка вредност, средствата се отпишуваат до надоместливиот износ.

Опремата се признава по добивањето на цената која ги вклучува набавната цена, неповратните даноци и други трошоци директно поврзани со донесувањето на средството на посакваната локација во услови неопходни за извршување оперативните цели.

Нетековни средства во Билансот на состојба вклучуваат вложувањата во друг имот и се прикажани во нивната набавна вредност намалена за акумулираната амортизација

Трошоците за камати по кредити кои се користат за финансирање на имот, постројки и опрема, и нематеријални средства и други трошоци, кога е веројатно дека идните економски користи во износ поголем од првично оценетиот стандард на перформанси од постоечките средства, ќе бидат стекнати и капитализирани. Другите трошоци за заеми и трошоците наменети за одржување на средствата во текот на проценетиот корисен век не се капитализирани и се отпишуваат како трошок во тековниот период.

Амортизацијата се пресметува по праволиниска основа со стапки кои се одраз на проценетиот корисен век на средствата. Не се пресметува амортизација на изградба која е во тек, додека изградените средства се стават во употреба.

Во текот на годината применетите амортизациони стапки на недвижности, постројки и опрема се:

	1 квартал 2020
Сопственост	2-8%
Опрема	10-20%
Канцелариски мебел	20%
Компјутери	25%
Возила	10-25%

Сметководствената вредност на средствата повторно се разгледува од можни оштетувања кога некои настани или промени во деловните услови укажуваат дека нивната сегашна вредност не може да се надомести. Ако постојат такви индикатори каде што сметководствената вредност ја надминува проценетата надоместувачка вредност, средствата се отпишуваат до надоместливиот износ.

Биолошки средства

Биолошките средства кои се состојат од основно стадо се признаени според нивната објективна вредност, намалена за проценетите трошоци во моментот на продажбата, при што промените во објективната вредност се признаваат како добивки / загуби во Извештајот за сеопфатната добивка во периодот на нивно настанување. Проценетите трошоци во моментот на продажбата се состојат од трошоци кои се неопходни за реализација на продажбата. Приносот од биолошките средства се признава како залиха по неговата објективна вредност, намалена за проценетите трошоци на продажба во моментот на стекнувањето.

3.2 ТЕКОВНИ СРЕДСТВА

Како текови средствата на компанијата се класифицирани средствата кои лесно може да се трансформираат во монетарната форма. Тоа се пари и парични еквиваленти, побарувања и инвентар.

3.2.1 Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти, вклучуваат готовина и сметки во домашни банки и депозити со доспеаност до три месеци.

3.2.2 Побарувања

Побарувањата се класифицирани по основ на продажба, побарувања од државата по основ на даноци и други јавни давачки, побарувања од страна на вработените и побарувања за заеми. Побарувањата се вреднуваат според нивната фактурна вредност на датумот на Билансот на состојба. Побарувања постари од 3 години се отпишани на товар на расходите во Билансот на успех во висина на вкупниот износ на ненаплатени побарувања.

3.2.3 Залихи

Залихите се вреднуваат по пониската вредност од набавната и нето реализационата вредност, по принципот на ФИФО. Трошоците ги опфаќаат сите директни материјали и, каде што е применливо, директни трошоци за работна сила и оние трошоци кои ги довеле залихите до нивната сегашна состојба и локација. Нето очекуваната продажна вредност претставува проценета продажна цена намалена за сите проценети трошоци за завршување како и трошоците за маркетинг, продажба и дистрибуција.

3.3 НЕТЕКОВНИ ОБВРСКИ

Во Билансот на состојба како нетековни обврски се класифицирани обврските кои имаат рок на плаќање повеќе од една година од датумот на билансот. Сите нетековни обврски од претходните периоди кои треба да се плаќаат во наредниот пресметковен период повторно се класифицирани како тековни обврски.

Како нетековни обврски се класифицираат: долгорочни обврски за кредити во земјата и во странство, како и други долгорочни обврски: трговски обврски, обврски кон инвеститори и други финансиски институции.

3.4 Тековни обврски

Како тековни обврски се класифицирани сите обврски кои треба да се платат во рок од 12 месеци по датумот на Билансот на Состојба, и тоа:

- Обврски кон добавувачи во земјата и во странство
- Обврски кон банки и други финансиски институции
- Обврски кон вработените
- Обврски кон државата за даноци и придонеси

Овие обврски се вреднуваат во износот од добиените документи по вршењето на трансакциите (фактури, договори, каматни листи).

Старите обврски се отпишани во корист на оперативниот приход во Билансот на успех. Како стари обврски се сметаат обврски постари од 3 години, за кои не постојат никакви обвиненија и за кои не постои договор.

3.5 ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ

Финансиските средства и финансиските обврски се признаени во Извештајот за финансиска состојба на Претпријатието на денот на кој Претпријатието станува договорна страна засегната од договорните одредби на финансискиот инструмент.

а) Побарувања од купувачи

Побарувањата од купувачи се искажани според нивната номинална вредност намалена за исправка на вредноста при оценка дека делумната или целосната наплата на побарувањето повеќе не е веројатна. Сметководствената вредност на овие побарувања се намалува со исправка на вредност и признавање на трошокот во билансот на успех. Наплатените побарувања чија вредност е отпишана се признаваат во билансот на успех како приход.

б) Финансиски средства кои се чуваат до доспевање

Финансиски средства кои се чуваат до достасување се недериватни финансиски средства со фиксни или утврдливи плаќања, фиксни датуми на достасување за наплата и за кои Претпријатието има позитивна намера и способност да ги чува до нивното достасување. Вложувањата чувани до достасување се проценуваат по амортизирана набавна вредност, со употреба на методот на ефективна каматна стапка.

На секој датум на билансирање, Претпријатието проценува дали постои објективен доказ за оштетување на финансиското средство. Финансиското средство или група на финансиски средства се оштетени само доколку постои објективен доказ за оштетување како резултат на еден или повеќе настани што се појавиле по првичното признавање на средствата ("случај на загуба") и дека тој случај на загуба (или случаи) влијае на предвидениот иден готовински тек на финансиското средство или група финансиски средства кои можат веродостојно да се проценат.

Критериумите што Претпријатието ги користи при утврдување на постоењето објективен доказ за загуба од оштетување, вклучуваат:

- Непочитување на договорните обврски за плаќање на главнината или каматата;
- Денови на доцнење при плаќање на главнината или каматата;
- Потешкотии со паричните текови кај позајмувачот;
- Неисполнување на договорите или условите за кредитирање;
- Влошување на конкурентната позиција на позајмувачот;
- Намалување на вредноста на дадените гаранции - колатерал;
- Отпочнување на стечајни постапки;
- Активирање на обезбедувањето.

Претпријатието врши проценка на постоењето на објективен доказ за оштетување на поединечна основа за сите изложености.

Износот на загубата претставува разлика помеѓу евидентираниот износ на средството и сегашната вредност на проценетите идни парични текови (исклучувајќи ги идните загуби по основ на кредитот) дисконтирани со примена на изворната ефективна каматна стапка на финансиското средство. Евидентираниот износ на средството се намалува преку употребата на сметка за резервирање поради оштетување, со истовремено признавање на соодветниот расход поради оштетување во тековниот Биланс на успех.

в) Финансиски обврски, кредити и заеми

Обврските, кредитите и заемите од банки и добавувачи иницијално се мерени според примените износи (т.е. номиналната вредност).

Последователно кредитите и заемите се вреднуваат според амортизирана набавна вредност врз основа на ефективната каматна стапка.

Обврските се класифицираат како краткорочни доколку се очекува да бидат подмирени во нормалниот деловен циклус на работењето на Претпријатието, односно доколку доспеваат во период до 12 месеци од денот на финансиските извештаи. Сите останати обврски се класифицираат како долгорочни

3.6. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ

Во вкупниот капитал на Претпријатието постои следнава квалификација:

- Ревалоризираната резерви врз основа на добивки (загуби) од материјални средства и финансиските средства расположливи за продажба;
- Законски резерви, како распределба на добивката за тековната година и во согласност со Законот за трговски друштва.
- Тековната добивка (загуба) е добивка (загуба) од билансот на успех по оданочување;
- Акумулирана добивка (загуба) вклучува задржаната добивка (откриени загуби) од минатите години.

3.7 Признавање на приходите

Приходите се мерат според објективната вредност на примениот надомест, односно надоместот што треба да се прими за продадените производи и стоки односно обезбедените услуги, нето од данокот на додадена вредност и евентуално одобрените продажни попусти. Приходите се признаваат кога сумата од приходите може прецизно да се измерат и се очекува дека економските користи од извршената трансакција ќе има прилив во Претпријатието, кога направените трошоци или идни трошоци може прецизно да се измерат и се исполнети критериумите за различните активности на Претпријатието.

Приходи од продажба на производи

Приходот од продажба на производи се признава во моментот на испорака до корисникот, кога приходот може да се пресмета, кога е сигурно дека ќе има финансиски прилив и кога се исполнети специфични критериуми во однос на активностите на Претпријатието. Приходите не се сметаат разумно мерливи се додека сите услови поврзани со продажбата не се исполнети.

Приходи од обезбедување на услуги

Приходот од обезбедување на услуги се евидентира според степенот на завршување кога истиот може со сигурност да биде измерен. Степенот на завршување се одредува врз основа на проверка на извршената работа.

Финансиски приходи

Во финансиски приходи се вклучени приходите од финансиските трансакции (камати од депозити, и курсни разлики).

Во финансиските приходи се вклучени приходи од финансиските трансакции (камати од депозити, и курсни разлики).

3.8 ПРИЗНАВАЊЕ НА РАСХОДИ

Расходите се признаваат доколку е веројатно дека Претпријатието има сегашна обврска, кога е веројатно дека ќе настанат одливи на економски користи и кога истите може веродостојно да се измерат.

Расходите за камати кои настануваат во врска со позајмувањето на средства или кредитирање од страна на други субјекти се признаваат во периодот во кој настануваат и за кои се однесуваат.

Данокот од добивка се издвојува по прописите на Република Македонија. Основа за пресметување на данокот за соодветниот даночен период претставува износот на разликата помеѓу вкупните приходи и расходи, зголемена за непризнаените расходи. Издвојувањата за данок од добивка се вршат согласно прописите, по стапка од 10%. [2018:10%].

Данокот од добивка се состои од тековен и одложен данок. Тековниот данок претставува очекувана даночна обврска за годината пресметана на непризнаените расходи со примена на стапките на данок од добивка важечки на датумот на билансот на состојба.

Одложениот данок се пресметува со примена на методот на обврски на времените разлики кои се јавуваат помеѓу сегашната вредност на средствата и обврските за целите на финансиско известување и износите на истите за целите на даночно известување. Износот на одложениот данок се пресметува според важечките законски даночните стапки кои биле на сила и имаат правно дејство на датумот на билансот на состојба.

3.9 НАЕМИ

Наемот се класифицира како оперативен наем доколку не ги пренесува суштински сите ризици и користи кои се својствени за сопственоста. Зависно од договорот расходите на наемот во целост се признаваат како трошок на периодот. Приходите од наемот се признаваат со протекот на времето согласно договорот.

3.10 ДАНОЦИ

Данок на добивка

Основа за пресметка на данокот на добивка е добивката утврдена во Билансот на успех. Основа за пресметување на данокот од добивка се утврдува како разлика помеѓу вкупните приходи и вкупните расходи на даночниот обврзник во износи утврдени во согласност со прописите за сметководство и сметководствените стандарди зголемена за непризнаените расходи за даночни цели.

Непризнаените расходи за даночни цели, генерално, се:

- Трошоци кои не се поврзани со дејноста на субјектот кој не е непосреден услов за извршување на таа дејност, а не резултат на вршењето на дејноста;
- Премии за осигурување платени од страна на работодавачот во корист на членовите на органите на управување и вработените;
- Трошоците за репрезентација;
- Отпис на ненаплатени побарувања;
- Разликата помеѓу трансферните и пазарните цени постигнати меѓу поврзани субјекти;

- Износот на пресметаната камата помеѓу поврзаните субјекти;
- Задржаниот данок платен во име на трети страни за трошоци на даночниот обврзник ;
- Даночни казни и казнена камата за задоцнето плаќање данок и трошоците за присилна наплата;
- Платени надоместоците и другите трошоци на персоналниот данок од страна на работодавачот, кој го надминува износот утврден со закон. (Како што е регрес за годишен одмор, користење на сопствен автомобил за службени цели, надомест Нова Година ...);
- Скриени исплати од добивката. Испорака на одредени производи и услуги од партнерите или акционерите или лица поврзани со нив по цена пониска од пазарната, вклучувајќи пониска камата на одобрени кредити, плаќања за стоки и услуги добиени од страна на партнери или акционерите или лица поврзани со нив, по цени повисоки од пазарната и овозможување на стекнување на добивка од партнери или акционерите или лицата поврзани со нив;
- Недостаток на средства кои не се предизвикани од вонредни настани (кражба, пожар или други природни катастрофи), кои не се на терет на платата на одговорното лице;
- Трошоци за донации, спонзорства, стипендии;
- Камати за заеми-кредити за купување автомобили, мебел, теписи, уметнички дела од ликовната и применетата уметност и други украсни предмети, како и каматите на кредитите кои се користат за вршење на дејноста на обврзникот;
- Трошоците за растурање и расипување на средства над износите утврдени со закон и други.

Данокот на добивка се пресметува по стапка од 10%.

Македонското законодавство е предмет на различни толкувања и чести промени. Толкувања на законодавството на даноци од страна на даночните власти за работата и активностите на Претпријатието може да не се совпаѓаат со оние на менаџментот. Како резултат на тоа, одредени работи можат, според мислењето на даночните власти, да бидат предмет на оданочување, со што Претпријатието може да биде изложено да плаќа дополнителни даноци, казни и камати. Документацијата на Претпријатието останува отворена за контрола од страна на даночните власти во период од десет години.

Данок на додадена вредност

Данок на додадена вредност се плаќа на месечна даночна основа: продажната вредност во кој не е вклучен данокот, според општата даночна стапка 18%, и повластената даночна стапка од 5%.

3.11 Трансакции во странска валута

Трансакциите деноминирани во странски валути се искажани во денари со примена на официјалните курсеви, поставени од страна на Народната банка на Република Македонија (НБРМ), на денот на трансакциите.

Средствата и обврските деноминирани во странска валута се искажуваат во Билансот на состојба со примена на официјалните курсеви кои важат на тој датум.

Нето девизните добивки или загуби кои произлегуваат од странска валута, се вклучени во Билансот на приходи и расходи во периодот кога тие настануваат.

3.12 ПЛАТИ И ДРУГИ ПРИДОНЕСИ ЗА ВРАБОТЕНИ

Бруто платите на вработените се исплатени во износ наведен во договорот потпишан со работодавачот. Придонесите од бруто плата (пензиско, здравствено осигурување и вработување) со стапката од 27% од бруто плата, се исплатени во име на работникот на соодветни државни институции.

Персоналниот данок во износ од 10% се плаќа на износот на бруто платата намалена за износот на придонесите и годишното даночно олеснување. Нето-платата се плаќа на трансакциска сметка на секој вработен, по сите придонеси и персоналниот данок кои се плаќаат од бруто платата.

3.14 *Оперативни сегменти*

Претпријатието известува само за еден сегмент. Операциите географски се лоцирани во Република Македонија.

3.15 *Трансакции со поврзани субјекти*

Поврзани субјекти се оние каде едниот субјект го контролира другиот субјект или има значајно влијание во донесувањето на финансиските и деловните одлуки на другиот субјект. Трансакциите на Претпријатието со поврзани субјекти се однесуваат на трансакциите во редовниот тек на работењето.

3.16 *Надомести за вработените*

Придонеси за пензиско осигурување

Претпријатието има пензиски планови согласно домашната регулатива за социјално осигурување според која плаќа придонеси за пензиско осигурување на своите вработени.

Придонесите, врз основа на платите, се плаќаат во првиот и вториот пензиски столб кои се одговорни за исплата на пензиите. Не постојат дополнителни обврски во врска со овие пензиски планови.

Краткорочни користи за вработените

Краткорочните користи за вработените се мерат на недисконтирана основа и се признаваат кога соодветната услуга ќе се добие. Претпријатието признава обврска и расход за износот кој што се очекува да биде исплатен како краткорочен бонус во пари или како удел во добивката и доколку Претпријатието има сегашна правна или изведена обврска да врши такви исплати како резултат на услуги дадени во минатиот период и доколку обврската може да се процени веродостојно.

Обврски при пензионирање на вработените

Претпријатието, согласно соодветните домашни законски одредби, исплаќа на вработените посебна минимална сума при пензионирањето во износ утврден согласно законската регулатива. Претпријатието не пресмета и не евидентира резервирање за пресметан посебен минимален износ за пензионирање на вработените на датумот на Извештајот за финансиската состојба.

3.17 Државни поддршки

Претпријатието добива државни поддршки во вид на основни средства и субвенции. Државните поддршки не се признаваат додека нема разумна сигурност дека Претпријатието ќе ги исполни условите кои се наведени во договорите за поддршка како и сигурност дека поддршките ќе бидат примени.

Државните поддршки чии примарен услов е дека Претпријатието може да купува, гради или поинаку набавува нетековни средства, се признаени како одложен приход во Извештајот на финасиска состојба и пренесен во добивка или загуба на системска и рационална основа во текот на корисниот период на поврзаните средства.

ПКФ НОВА КОНСАЛТИНГ

Зора Петрушевска
Овластен Сметководител

ЈЛУЗПП ЈАСЕН-СКОПЈЕ

Новица Зечевиќ
Директор